

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

Numer poranny wychodzi codziennie prócz niedziel i dni świątecznych. — Numer popołudniowy wychodzi codziennie prócz niedziel i świąt.

PRENUMERATA WYNOŚI:	roczna	połroczna	kwartalna	trzymiesięczna
w Krakowie	24 kor.	12 kor.	8 kor.	6 kor.
w Austro-Węgzech:				
z jednorazową przesyłką poczt.	28	14	9	6
z dwukrotną	36	18	12	8
w Galicji Niemieckiej	36	18	12	8
w innych państwach	48	24	16	12

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracji „Nowej Reformy“ w Krakowie, Nr. rach. poczt. Kasy Oszcz. 857.484.

Redakcja: Al. Jagiellońska 10. Administracja: Al. św. Anny 3. — Telefon Redakcji i Administracji Nr. 41, dla rozmów zamiejscowych 1572. — Reklamę nadsyłać do Redakcji nie swraca. We Lwowie sprzedaż numerów po 6 hal. — w Biurze dzienników S. Sokolowskiego, Al. Jagiellońska 8 i w Biurze Płehna, Al. Karola Ludwika 9.

Cena numeru 4 hal., z przesyłką pocztową 6 hal.

NOWA REFORMA

NUMER PORANNY

Prenumeratę przyjmują:

Zamiejscową: Administracja „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; miejscową: Administracja „Nowej Reformy“ — Główna trafik w Ryńku. — Agnieszka J. Hopass 1 A. Salomonowej, ul. Sokołowska 8; Biuro dzienników M. Hupczyca, ul. Jagiellońska 7; Trafika w Sukiennicach.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: we Lwowie Biuro dzienników A. Buchstab, Al. Karola Ludwika L. 21. — S. Sokolowski, Al. Jagiellońska 8. — W Jarosławiu A. Amster. — W Tarnobrzegu M. Rocaach. — W Wiedniu: H. san (J. schmidt) (sprzedaż oddzielnych numerów), 1 Wolzelle 6. — M. Dukas Nachf. H. anteb. & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurtu n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wroclawiu). — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — W Paryżu Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur, Rue Rougemont 4. Ogłoszenia (inseraty) przyjmują Administracja „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca: wiersza drobno pismem (petit) za pierwszy raz 90 h., za każdy następny raz po 15 h. — Nadeślanie publiczne po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, akomplikowany, pierwszy raz 40 hal.

Załącznik do „Nowej Reformy“ (prospekt, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmują się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Pogorszenie sytuacji międzynarodowej.

(Telegr. „Nowej Reformy“.)

Wiedeń, 20 marca.

Wojna bałkańska spowodowała nowe niebezpieczne epizody, których poważne skutki mogą już w najbliższych dniach okazać. Zachowanie się Czarnogóry wobec cywilnej ludności, a zwłaszcza wobec poddanych austriackich (w Skutari, jakoteż napad Serbów na okręt węgierski „Skodra“ wywołały tu wielkie zdenerwowanie. W sferach miarodajnych oświadczają, że cierpliwość Austrii jest bliską wyczerpania. Opowiadają, że Austrija powzięła stanowcze zamiary zarówno wobec Serbii jak i Czarnogóry. Czarnogórcy widząc, że nie zdołają Skutari, i widocznie chcą się pomścić na Austrii, która sprzeciwiła się przyłączeniu Skutari do Czarnogóry, postanowiła przysporzyć monarchii jak najwięcej kłopotów i wywołać ewentualnie konflikty międzynarodowe. W ten tylko sposób można sobie wytłumaczyć ostrzeżenie dzielnicy europejskiej w Skutari, a zwłaszcza domów zamieszkałych tam austro-węgierskich poddanych. Czarnogórcy bowiem przy pomocy swojej artylerii, zniszczyli nietykalny budynek konsulatu austriackiego, ale także kilka domów prywatnych, będących własnością obywateli austriackich lub węgierskich. Także dom sierot, pozostający pod opieką austriacką, został zupełnie zniszczony granatami, taksamo klasztor Franciszkanów.

Z tego powodu stosunki między Austrią a Czarnogorą bardzo się zaostrzyły. „N. Fr. Presse“ oświadcza, że wybuch ostrego przesilenia nie jest wykluczony i dodaje, że Rosja na wypadek wojny austriacko-czarnogórskiej nie stanie po stronie Czarnogóry. Jeszcze gorzej przedstawia się groźący konflikt z powodu napadu Serbów na okręt węgierski „Skodra“, co tutaj uważają za jaskrawe złamanie wszelkich praw międzynarodowych. Widocznie w związku z temi zajęciami stoi wczorajsze doniesienie „Prager Tagblattu“ o wysłaniu dwóch austriackich dywizji okrętowych z Poli na południe. W tutejszych kołach informowanych oświadczają, że wiadomość ta w tej formie nie jest ścisła, dodają jednakowoż, że nie jest wykluczone, iż Austrija zmuszona będzie do przedsięwzięcia poważnych kroków.

W Wiedniu panuje także wielkie zniecierpliwienie z powodu zajść na konferencji ambasadorów w Londynie, gdzie obrady nie czynią żadnych postępów. Widać bowiem, że część ambasadorów robi formalną obstrukcję i odwołuje obrady z jednego posiedzenia na drugie, aby dać Czarnogórcom czas do dalszego ostrzeżenia Skutari.

Wczoraj znowu nadeszła z Londynu wiadomość, że konferencja ambasadorów nie powzięła żadnych uchwał, ponieważ ambasador rosyjski zachorował na influencję i nie mógł przybyć na posiedzenie konferencji. Prawdą jest, że ta taktyka przewlekania spowodowana jest przez Rosję, która tylko pod tym warunkiem chce się zgodzić definitywnie na wcielenie Skutari do Albanii, jeżeli Austrija zgodzi się na wcielenie Diakowy do Serbii.

Na ogół więc sytuacja międzynarodowa przedstawia się dziś groźniejsza, a to tem bardziej, że nie ma widoków rychłego zawarcia pokoju między Turcją a państwami bałkańskimi. — Jak słychać, nota wielkich mocarstw w odpowiedzi na warunki pokojowe państw bałkańskich miała być też wczoraj wręczoną rządowi państw bałkańskich. Jak ją jednak przyjmują państwa bałkańskie, dotąd nie wiadomo.

Wiedeń, 20 marca.

Jak się dowiaduje, poseł austriacki w Cetyli już w najbliższych godzinach przedsięwzięcie stanowcze kroki w rządzie czarnogórskim z powodu ostrzeżenia dzielnicy europejskiej w Skutari.

Sprzeczne wiadomości.

Budapeszt, 20 marca.

Dzienniki tutejsze donoszą z Rijek: Z kapitana okrętu „Skodra“ spisano protokół. Kapitan okrętu opowiada: Krążownik turecki „Hamidie“ przy napadzie na Durazzo ostrzeliwał także „Skodre“.

W dalszym ciągu opowiada: Żołnierze serbscy napadli na okręt i zmusili officerów, jakoteż żelazne, aby przewozić wojska serbskie między Durazzo i San Giovanni i Dulcigno.

Protokół ten odesłano do ministerstwa spraw zagranicznych do Wiednia.

Cetylnia, 20 marca.

Z urzędowego źródła czarnogórskiego za-

przecząją, kategorycznie wiadomości jednego z dzienników wiedeńskich, jakoby parowcowi austriackiemu w porcie San Giovanni di Medua nie pozwoliło wojsko czarnogórskie wyładować towarów i jakoby zagrażało życiu marynarzy.

Ćwiczenia floty austriackiej.

(Telegr. „N. Reformy“.)

Praga, 20 marca.

„Prager Tagblatt“ donosi z Wiednia: Wczoraj rano wyruszyły z Poli na południe dwie dywizje okrętowe. Pierwsza dywizja składa się z okrętów wojennych „Zrinyi“, „Arcyck“, „Franciszek Ferdynand“ i „Radetzky“, a dowodzi ją kontradmirał Maksymilian Njegovan. Druga dywizja składa się z krążowników „St. Georg“, „Spaun“ i „Panther“ i stoi pod komendą kontradmirała Pawła Fiedlera. Mały krążownik „Aspern“ wyjechał w tym samym kierunku wczoraj wieczorem. — Obu dywizjom towarzyszą kilka torpedowców i kontrtorpedowców. Oficjalnie oświadczają, że chodzi tu o ćwiczenia.

Znamienne zarządzenie.

Wiedeń. Rokrocznie austriacki rząd wojskowy wydaje z dniem 1 marca t. z. konie urlopowe rolnikom do ich użytku. W tym jednak roku zarządzenia tego zaniechano i odroczone je na czas nieograniczony.

Rokowania pokojowe.

(Telegr. „N. Reformy“.)

Konstantynopol. Wedle sprawozdań, przesłanych Porcie przez jej ambasadorów, wypracowane przez konferencję ambasadorów w Londynie warunki pokojowe są możliwe dla Turcji do przyjęcia. Warunki te nie są ostatecznie sformułowane i będą przedewszystkiem notyfikowane w Porty.

Włosci przeciw zajęciu Walony.

(Telegr. „Nowej Reformy“.)

Rzym. Wszystkie dzienniki omawiają obsadzenie Walony przez Greków i oświadczają, że Włochy pod żadnym warunkiem nie mogą dopuścić, by port ten został w rękach Greków.

Po zamachu na króla greckiego.

(Telegr. „N. Reformy“.)

Przebieg zamachu.

Ateny, 16 marca.

Agencja Ateńska donosi: Naoczni świadkowie zamordowania króla Jerzego, opowiadają następujące szczegóły: Morderca skrył się na rogu ulicy Hagia Trias, w odległości kilku kroków od komisariatu policji tej dzielnicy. Gdy król w powrocie z przechadzki przechodził w tem miejscu, morderca z odległości dwóch kroków dał strzał z rewolweru wielkiego kalibru. Idący u boku króla adiutant Frankudis dobiegł natychmiast rewolwer, aby zastrzelić sprawcę zamachu, rewolwer jego jednak nie wypalił. Dwaj żandarmi kreteńscy, którzy szli za królem, rzucili się na mordercę i ujęli go, nie napotykając wcale na opór. Gdy adiutant zauważył, że morderca jest ujęty, zwrócił się do króla w przekonaniu, że król nie został ranny. Król jednak upadł omdlały przed sklepem kupca, który pospieszył, by podnieść króla. — Na trotuarze nie znać było ani kropli krwi.

Żołnierze przenieśli króla do szpitala. Mordercy przeszukano kieszenie i znaleziono przy nim kilka patronów rewolwerowych. Na pytanie policjantów o nazwisko i przyczynę zamachu, odparł: „Macie przecież sądy, tam będę mówił“ — Kiedy policjanci ponowili pytania, odpowiedział: „Zaprowadźcie mnie na komisariat, by mnie tam nie znieważali, tam będę mówił“.

Mordercę odtawiono do komisariatu policji, gdzie oświadczył, że nazywa się Schinas; wedle opowiadania znajomych mordercy, żył on zagranicą, a po zajęciu Saloniki przez Greków powrócił do Saloniki.

Salonika, 20 marca.

Wobec natychmiastowej śmierci króla i niewielu świadków naocznych szczegóły zamachu są bardzo skąpe. Opowiadają tylko, że sprawca zamachu, który w pierwszej chwili chciał uciekać, zatrzymał się i stanął jak wryty na miejscu, nie stawiając żadnego oporu.

Morderca, według ostatniej wersji, ma się nazywać Cinakas. Zdaje się jednak, że nazwisko Schinas jest prawdziwe, albowiem nazwisko to jest w Grecji bardzo rozpowszechnione. Morderca mówi po grecku i nie alega wątpliwości, że jest Grekiem.

Adiutant króla Frankudis opowiada, że zaraz po pierwszym strzale chwycił mordercę za rękę i przeszkodził drugiemu strzałowi. Morderca mocował się długo z adiutantem, który go chwycił za gardło i trzymał tak długo, aż nadbiegli żandarmi.

Strzał, wedle opowiadań naocznych świadków, padł z odległości dwóch kroków z tyłu. Z rany buchała krew tak silnie, że wielki krzyż, obsypany dyamentami, który król miał na piersiach, cały był złany krwią.

Schinas twierdzi, że z powodu nędzy i choroby został socjalistą. Gdy go aresztowano, nie chciał nic zeznawać i tylko powiedział: „Mamy przecież sądy. Tam będę mi sądził. Tam też powiem, dlaczego zamordowałem. Proszę mi tylko zawieść do urzędu policyjnego, aby mię tam nie oblił.“

Salonika, 20 marca.

Adiutant króla, Frankudis, opowiada: Byliśmy w powrocie z przechadzki, której celem była t. zw. „Biała wieża“. Ze względu na zapadający zmrok zapytałem króla, czy nie chce przypisywać kroku. Zrobiłem to, ponieważ zauważyłem, że od kilku dni, nietylko ciekaw, ale także jakieś podejrzane indywiduum krąży się w pobliżu króla. Króla nagabywano też często po drodze o jałmużnę. Z tego powodu syn króla ks. Mikołaj powiększył ilość żandarmów, którzy mieli czuwać nad królem. Niewiele to jednak pomogło, albowiem król odsyłał żandarmów z powrotem, a pozostawiał tylko jednego, który jednak musiał się trzymać z daleka.

Salonika, 20 marca.

Schinas ma być anarchista. Znaleziono przy nim list z prośbą o jałmużnę, który miał wręczyć królowi, a który napisał przed kilku dniami w jednej z szynkowni marynarskich. Z listu tego widać, że Schinas nie jest człowiekiem wykształconym. Są tam różne frazesy, nie mające ze sobą żadnego związku. — Między innymi Schinas domaga się w tym liście sprawiedliwego rozdziału majątków i popierania interesów proletariatu. — Sądzą, że Schinas podpisywał te frazesy z jakiejś broszury.

Paryż, 20 marca.

Według doniesień dzienników z Saloniki, morderca króla Aleksander Schinas przybył do Saloniki przed dwoma dniami z Volo. Był on pierwotnie nauczycielem, następnie porzucił zawód i stał się anarchista.

Salonika, 20 marca.

Zwłoki króla ubiegłej nocy przewieziono ze szpitala do zamku, gdzie będą na razie wystawione. — Całe miasto jest w głębokiej żałobie; sklepy pozamykane.

Władze wydały jak najdalej idące zarządzenia dla bezpieczeństwa. Zdaje się jednakże, że zamknięcie spokoju jest wykluczone, zwłaszcza, że ludność jest już poinformowana o osobie i narodowości mordercy. Fakt, że sprawca zamachu jest Grekiem, wywołał bolesne wrażenie wśród ludności greckiej.

Ateny, 20 marca.

Z Saloniki donoszą: Zwłoki króla zabalsamowano a następnie odkryto sztandarem greckim i przewieziono do pałacu. Pochód przechodził przez miejsce, na którym dokonano morderstwa. Ks. Mikołaj wydał proklamację, w której obwieszczył wstąpienie na tron króla Konstantyna.

Zawiadomienie następcy tronu.

Ateny, 20 marca.

Z Janiny donoszą: Następcę tronu dowiedział się o śmierci króla od pułkownika Duzmanisa, który mu powiedział: „Wasza królewska wysokość, mam do zakomunikowania ważną i smutną wiadomość“. Następcę tronu zaniepokojony w wysokim stopniu, zapytał: „Czy wiadomość pochodzi z Saloniki?“ Na to pułkownik domość pochodzi z Saloniki. W pierwszej wręczył następcy tronu depeszy, tak, że pułkownik nie zrozumiał treści depeszy, tak, że pułkownik dopiero musiał mu ją ponownie odczytać. Następcę tronu do głębi wzruszony wśród łez zarządził, by zawiadomić księżniczkę Maryję łez zarządził, by zawiadomić następnie rozkaz dzienny do armii. Następcę tronu z innymi książętami wczoraj o godz. 10 przed południem opuścił Janinę.

Wrażenie w Atenach.

Ateny, 20 marca.

(Ag. ateńska.) Wszystkie dzienniki wyszły z czarną obwódką i przynoszą długie artykuły, w których podnoszą zasługi mądrego i kochanego króla Jerzego i określają morderstwo, popełnione na królu, jako nieszczęście narodowe.

Księżna Jerzy i Andrzej zakomunikowali straszną wiadomość królowej Oldze bardzo ostrożnie, poczęła płakać i zemdlą. Ataki omdlenia powtórzyły się kilkakrotnie. Królowa nie odjechała zaraz w noc, lecz dopiero o godz. 10 rano wraz z księżętami i księżniczkami przez Halki. Zarządzone sześciomiesięczne żałoby państwową i całoroczną żałobę dworską.

Ateny. W mieście panuje żałoba i wzburzenie z powodu zamachu. Ulice zapelniają tłumy. Przepelnione są również place przed ministerstwami i redakcjami. Nikt nie może pojąć, jak Grek mógł popełnić zamach. Dziennik urzędowy pisze o zamachu podnosząc, że popełnił go szalelec, który zakłócił ogólne dni radości narodu greckiego.

Wczoraj o świcie dnia strzały armatnie zapowiedziały początek wielkiej żałoby narodowej. Wszystkie dzwony w kościołach się odezwały. Na wszystkich gmachach publicznych i na większości budynków prywatnych wywieszono flagi żałobne. Izba deputowanych zbiera się dziś przed południem. Na posiedzeniu prezydent Venizelos zawiadomi o śmierci króla i wstąpieniu na tron księcia Konstantyna.

Ateny (Ag. ateńska). W Izbie deputowanych prezydent Venizelos wygłosił mowę, w której podniósł zasługi króla Jerzego. Izba wysłuchała tej mowy, stojąc, poczem uchwaliła sześciomiesięczną żałobę. Posiedzenie zamknięto na znak żałoby wśród okrzyków na cześć króla Konstantyna.

W Salonice.

Ateny. Ag. At. donosi z Saloniki: Minister Raktivan wydał proklamację donoszącą o śmierci króla Jerzego i wzywającą do składania przysięgi na wierność nowemu królowi Konstantynowi. Na znak żałoby, wszystkie sklepy zamknięto. Sledztwo przeciw mordercy prowadzić będzie prezydent trybunału apelacyjnego.

Wrażenie za granicą.

Wiedeń. Minister spraw zagranicznych hr. Berchtold udał się wczoraj do posła greckiego dra Streita i wyraził kondolencję imieniu cesarza oraz w imieniu własnym i wspólnego rządu. Imieniem rządu austriackiego wyraził kondolencję prezydent ministrów hr. Stuerghk.

Berlin. Dwór przywdział z powodu śmierci króla greckiego trzeciegodniową żałobę do 8 kwietnia.

Belgrad. Wiadomość o zamordowaniu króla greckiego wywołała tu wielką konsternację i głębokie współczucie dla greckiej dynastii i narodu greckiego.

Księżna grecka Helena, otrzymała wiadomość bezpośrednio przed odjazdem do Wiednia i odjechała do Saloniki.

Petersburg. Wiadomość o zamordowaniu króla greckiego wywołała na dworze carskim bardzo silne wrażenie. Najbardziej dotkniętą tą wiadomością był car i carowa-wdowa, siostra zamordowanego króla.

Petersburg. (Pet. ag. tel.) Po otwarciu wczorajszego posiedzenia Dumy prezydent zawiadomił o zamordowaniu króla greckiego. Członkowie Dumy powstali z miejsc dla uczczenia pamięci. Duma uchwaliła wysłanie do cara i carowej wdowy depeszy kondolencyjnej i za pośrednictwem posła greckiego przesłała wyrazy współczucia rodzinie królewskiej greckiej i greckiej Izbie deputowanych.

Oredzie króla Konstantyna.

Ateny, 20 marca.

Król Konstantyn wydał oredzie do wojska, w którym zapewnia, że idąc śladem ojca swego, całą swą troskę poświęci utrzymaniu siły armii i floty.

Z Sejmu.

(Telefonom.)

Lwów, 20 marca.

W uzupełnieniu krótkiego sprawozdania z wczorajszego posiedzenia Sejmu, podajemy tok obrad.

Po odcytaniu petycji, zgłosił poseł Andrzej Lubomirski wniosek naglący o zapomogę dla pogorzelców gminy Kosina (pow. Łańcut). Odczytano z kolei wnioski i interpelacje.

Przed porządkiem dziennym zabrał głos poseł Staruch, i zapytał marszałka, co zamierza uczynić, by posłowie ruscy nie byli obrażani w swej godności narodowej przez napisy na pulchach, które na ławach posłów ruskich są umieszczone w języku polskim.

Marszałek odpowiedział, że zarządzi, co potrzeba.

Po przerwie załatwiono cały porządek dzienny, odsyłając przedłożenie Wydziału kraj. do odpowiednich komisji.

Ks. Andrzej Lubomirski uzasadniał swój wniosek naglący, poczem ogłoszono wynik wyborów uzupełniających do komisji.

Żyćmiem święt zamknął marszałek posiedzenie, wyrażając nadzieję, że to święto pojednania wpłynie także na Sejm.

Obrady zakończono o godzinie 1 minut 15 po południu. Termin następnego będzie podany w drodze pisemnej.

Lwów, 20 marca.

Sejm wybrał członkami dla reformy wyborczej w wyborze uzupełniających posłów Baderiego, Krzysztofiwicza, zaś zastępcami Ant. Teodorowicza, Wincentego Kraińskiego, Skrzyńskiego i Tracza.

Z komisji.

Lwów, 20 marca.

Wczoraj po posiedzeniu Sejmu odbyło się posiedzenie komisji reformy wyborczej, na którym na 20 głosujących wybrano referentem reformy wyborczej posła St. H. Badeniego. Następnego posiedzenie komisji reformy wyborczej odbędzie się w przyszłym tygodniu.

Wczoraj odbyło się także posiedzenie komisji gospodarstwa krajowego i komisji solnej. Na posiedzeniach tych rozdzielono referaty.

Zgromadzenie Rusinów.

(Telefonom.)

Lwów 20 marca.

Onegdaj odbyli tutejsi Rusini zgromadzenie, na którym uchwalili domagać się dwóch mandatów do Sejmu z miasta Lwowa, a mianowicie jednego z cenzusowej kurii miejskiej, a drugiego z kurii powszechnej. Rezolucja ta ma być przedłożona posłom ruskim sejmowym.

Wiece nauczycielskie.

(Telefonom.)

Lwów, 20 marca.

Wczoraj po południu w sali ratusza odbył się wiec delegatów nauczycieli z całego kraju, wybranych na wiecach powiatowych. Obrady zajął przewodniczący p. Nowak z Krakowa. Referował imieniem nauczycielstwa polskiego p. Smulikowski, a imieniem nauczycielstwa ruskiego p. Winniczuk. Referenci przedstawili wielkie niezadowolenie, panujące wśród nauczycielstwa z powodu projektu Wydziału krajowego co do regulacji plac nauczycielskich, który zupełnie nie popiera stanowiska nauczycieli a nawet odbiega od tego, co uchwalili komisja szkolna w roku ubiegłym.

Przemawiał następnie poseł German, który oświadczył, że teraz najważniejszą sprawą jest reforma wyborcza i że od przyszłego składu Sejmu nauczycielstwo będzie się mogło spodziewać wiele zysków.

W dalszym ciągu przemawiali posłowie Halban, Tertil, Makuch i Bandrowski, zapewnili o swej życzliwości dla postulatów nauczycielstwa.

Wice uchwalił rezolucję, w której protestuje przeciw projektowi Wydziału krajowego co do plac nauczycieli oraz rezolucję dodatkową, w której zebrani oświadczają, że jeżeli nauczyciele nie znajdą poparcia w Sejmie, udadzą się do Wiednia.

Wybrano w końcu deputację, która przedstawiła marszałkowi żądania, wyrażone w rezolucjach, uchwalonych przez wiec.

Wybór Jagielły nieprawny, lecz ważny.

(Telegr. c. k. Biura koresp.)

Petersburg. (Pet. ag. tel.) Duma obradowała wczoraj nad wnioskiem sekcji o unieważnienie wyboru pos. Jagielły z Warszawy. Duma uchwaliła wybór Jagielły wszystkim głosami przeciw kilku głosom z prawicy za nie prawny.

Jednakże w tajnym głosowaniu uznano wybór Jagielły 217 głosami przeciw 147 głosom za ważny. Równocześnie postanowiła Duma zawiadomić prezydenta ministrów o nieprawidłowościach, jakie wyszły na jaw według sprawozdania sekcji o wyborach w Warszawie.

Telegramy

z dnia 20 marca.

Wiedeń. Jak się dowiadujemy z „Militär. Rundschau“, cesarz zamianował dziś kontradmirała Karola Kailera zastępcą komendanta marynarki i szefa sekcji marynarki ministerstwa wojny.

Paryż. Ambasador francuski w Petersburgu Delcasse odjechał wczoraj po południu stąd dla objęcia nowego urzędu.

Bruksela. Izba ukończyła dyskusję nad reformą wojskową i odrzuciła się do dnia 16-go kwietnia.

O język polski.

Poznań. Ks. biskup Likowski wystosował do rządu zapytanie, czyby nie można znów zaprowadzić wykładu polskiego w nauce religii na najniższym stopniu tych szkół ludowych, w których polski wykład nauki religii jest już zniesiony. — Rząd rozesał cyrkularz do rektorów, a rektorzy oświadczyli się bezwzględnie przeciwko zmianie dotychczasowego stanu rzeczy.

Rowidza procesu.

Praga. „Bohemia“ donosi, że proces przeciw Hilsnerowi, skazanemu swego czasu pod zarzutem mordu rytualnego na śmierć, a później ułaskawionemu na dożywotnie więzienie, będzie na nowo podjęty.

Starcie w kościele.

Konstantynopol. W niedzielę palmową przyszło do starcia między zwolennikami a przeciwnikami patryarchy ormiańsko-katolickiego Teracyan w kościele patryarchalnym w Pera, ponieważ uroczystość wedle zarządzenia patryarchy odbywała się wedle kalendarza gregoryjańskiego. Musiała interweniować policja i aresztowała 17 osób. Nabożeństwo dokończono pod osłoną policji.

Z terenu wojny.

Konstantynopol. Wczoraj na całym froncie koło Czataldy trwała walka. Turcy posuwali się naprzód na całej linii i zajęli szereg pozycji bułgarskich.

Ateny. (Agencja ateńska). General D'Anglis zamianowany będzie generałem dywizji i generalissemusem.

Nowa katastrofa balonu.
Karlsruhe. Barza zniszczyła wojskowy okręt powietrzny „Ersatz Z. I.”.

Katastrofy lotników.
Berno. Lotnik Primavesi, który leciał z Madrytu do Lugano, spadł w bliskości miejsca wylądowania do jeziora i utonął.
Soma Lombarda. Wczoraj rano komendant szkoły wojskowej awiatycznej, kapitan Moreno, spadł z wysokości 200 metrów i znalazł śmierć na miejscu.

Z sali koncertowej.
Drugi koncert I. J. Paderewskiego.

Władcyżym ruchem rozkazaliśmy nam przysięść po raz wtóry o niezwykłej porze — i przysięśliśmy posłusznym wezwaniom, bez słowa protestu, mimo, żeśmy nieprzysiężli i niedysponowani do wchłaniania muzyki o wczesnej godzinie popołudniowej.

Wśród gry zapomnieliśmy jednak, że promienie dnia wkładają się do sali i wiały się z „klasami elektrycznymi światła” i przeżywalimy znowu — jak za pierwszym razem — chwile niezwykłe — mimo, że koncert wczorajszego miał inną fizyognomię i wionął inną atmosferą, aniżeli pierwszy. Tam działali nie tylko podbici artystyczne, ale przeważały nad nimi momenty inne, uczuciowe, związane silnym węzłem z osobą Paderewskiego — obywatela. Była to raczej manifestacja, wyrażająca swą sugestywną mocą nastrojów uroczysty i podniosły, owiany ciepłem współczujących serc. Stępało to nieco zdolność krytycznego wsłuchania się w tę grę wielką i dziwną, zabarwioną nieprzerwanym duchem mowy. — Drugi koncert pozwolił na ochłodzenie zgorączkowanego i wniósł niezbędne dla należytej oceny momenty wyłączenia artystycznego. Słuchało się już nieco chłodniej, lecz w bardziej skupionym sposób — i bardziej krytycznie. Bywały chwile wprost zjawiskowe i porywające, bywały głębokie ducha, ale były i szczegóły — zastanawiające u tak wielkiego pianisty. W pierwszym rzędzie uderza niemiłe forte, zbyt ostre i wydobycie w wadliwy sposób: przyczyny naturalne — fizjologiczne, a w dalszym rzędzie może i fortisjan — mimo, że Steinway, pozbawiony donośnego i głębokiego tonu, z którego niedostatkiem zmagać się musiał artysta (ponadto i strój fortepianu daleki był od idealnej czystości). Wszelako to małostkowe — a więc i śmieszne uwagi wobec potęgi i bogactwa, zawartego w grze artysty.

Program bardzo obfity rozszerzył Paderewski nadadkiem hojnym, niemal wyłącznie z Chopina złożonym: nie słyszałem już utworów, dodanych po polonizacji A-dur, gdyż nerwy napięte do ostatecznej wytrzymałości, odmawiają wkończenia posłuszeństwa: wobec tego sprawozdanie niemiłe oparte na wrażeniu fragmentarycznym. Zapowiedziany z góry program objął Paderewski Waryacje op. 23, Sonatę op. 27 (Es-dur) Beethovena, pełną precyzyjnych szczegółów w interpretacji, listowatych transkrypcje pieśni Schuberta (z tych „Erlkönig” ucięrał najwięcej pod wpływem forte), Chopina nokturn, 3 etudy, mazurkę (współwzrosty wszystkich strunami narodowej duszy), walc i polonez.

Zastanawiające, że po polonizacji A-dur, któremu jednak brakło porywającej siły i poletu, mógł Paderewski umieścić Stojowskiego Chant d'amour, kompozycję stanowczo cenną, lecz chybającą wrażenia w takim zestawieniu;

natomiast Szymanowskiego Etuda podzielała; szkoda, że nam nie rzucił mistrz więcej tego rodzaju pereł. Rapsodya Liszta, zamkająca program, wyszczególniała w interpretacji Paderewskiego do tego stopnia, że nie miało się żalu za jej umieszczenie w programie. Skala entuzjazmu wśród słuchaczy rosła nieustannie w miarę, jak nieustraszonego artysta dorzucał raz po raz coraz to nowe dary swojej twórczej sztuki.
Dr Józef W. Reiss.

Kronika.

Kraków, czwartek 20 marca.

Kalendarzyk kościelny: Wiecz. Pańska, Teodozjusza.

Kalendarzyk astronomiczny: Wschód słońca o godz. 5 min. 46; zachód o godz. 5 m. 50, długość dnia godzin 12 min. 04.

Prognoza stacji meteorologicznej w Wiedniu: Zmienne, pochmurno, chwilami opady, ciepło, żywe wiatry.

Teatr miejski imienia Słowackiego: Zamknięty.

Zgromadzenie Towarzystwa wzajemnego kredytu.

Loteryja spożywcza na Zakład św. Jadwigi w teatrze letnim w parku Krakowskim o 2 po południu.

Wystawa „Rzeźba” w Towarzystwie Przyjaciół Sztuk Pięknych (plac Szepeński).

Salon Związku artystów ul. Bracka 1. 6, dom „pod Meduzą” otwarty od godziny 10 do 1 w południe.

Wystawa przemysłowa w domu Towarzystwa technicznego (ul. Straszewskiego 1. 28).

Muzeum etnograficzne otwarte od godz. 11 do 1 w południe przy ul. Studenckiej pod 1. 7.

Teatr miejski we Lwowie: Zamknięty.

Odniesienie prof. Ulanowskiego. „Wiener Zeitung” ogłasza: Cesarz nadał radcy dworu, profesorowi uniwersytetu w Krakowie, dr. Bolesławowi Ulanowskiemu, austro-węgierską odznakę honorową za naukę i sztukę.

Z teatru miejskiego. Repetuar świętożny został już ustalony. W pierwsze święto Wielkiej Nocy, w niedzielę 23 b. m., o godzinie pół do 4 po południu wystawionym będzie „Kordian”. Będzie to już 71 przedstawienie poematu dramatycznego Słowackiego na scenie krakowskiej. Wczorajem o godzinie pół do 8 dana będzie komedia L. Birniskiego „Taniec czynowników”. W poniedziałek d. 24 b. m., jako w 119 rocznicę przysięgi Tadeusza Kościuszki na Rynku, wystawionym będzie po południu o godzinie pół do 4 „Kościusko pod Racławicami”. Będzie to już 301 przedstawienie tego obrazu historycznego w Krakowie. Wczorajem w poniedziałek „Judasza z Karlotha” K. H. Rostrowskiego. We wtorek dnia 25 b. m. po południu o godzinie pół do 4 „Dyabel i kaczmarek” Stefana Krzyżewskiego. Wczorajem „Kobieta i pająk” z p. Mrozowską w roli Conchity. We środę dnia 26 b. m. „Wieżor trzech królów” z p. Soliskim w roli Chudogęby, p. Mrozowską w roli Violi. W czwartek 27 b. m. „Judasza z Karlotha”. W piątek dnia 28 b. m. „Taniec czynowników”.

Na wystawę w pałacu sztuk pięknych, przy placu Szepeńskim, nadesłali: Rektor Jacek Malczewski obraz pt. „Śmierć”, Wojciech Kossak obraz pt. „Epizod z bitwy pod Raszynem”, Baterya Włodzimierza Potockiego, dyr. Fałat „Wiosna w Beskidach”, Hofmann Władysław „Portret” i „Pan”, Dąbrowska Eugeniusz „Jesiń”, Boznańska Olga „Róża”, „Róża białoróżowa” i „Fukaya”, Karpinski Alfons „Portret br. Z.”, Kawecki Roman „Portret Ekko. Korda”, Klimowski Stanisław „Dwór”, „Mars”, „Martwa natura”, „Stadium portretowe”, Kugler Włodzimierz „Po deszczu”, „Jabłko”, I.

„Zatoka w Bretanii”, „Polowanie na Ukrainie”, „Jabłko II”, Merzowicz Roman „Autoportret”, Podgórski Stanisław „Portret”, „Jodła” i cztery szkice z Tatr, Turek Franciszek „Podwórze domu przy ulicy Miedznej”, Trzcinski Mieczysław „Portret p. A. G.”.

„Markiza”. Oto tytuł poematu Boya, napisanego dla znakomitej artystki p. Mrozowskiej na jej uprzejmie obściany występ w „Żywym dzienniku” nr 10 w dniu 24 b. m. W nastrojowym oświetleniu, na tle stylowej muzyki, ożywi się, jakby z ram starego portretu, wdzięczna postać modniśki XVIII wieku, przybrana w przepiękny kostium Louis XIV i głosem naszej znakomitej artystki przemówi do publiczności.

Muzyka kościelna. Dziś w kościele św. Anny o godz. 6 po południu zostaną wykonane następujące utwory religijne: 1) Mozart: „Ave verum” i „Lacrimosa”. 2) Liszt: „Agnus Dei” na chór męski (solo basowe wykona p. A. Isakowicz). 3) Dubois: „O vos omnes”, wyjętek z „Siedmiu słów” na solo sopran (wykona p. W. Hendrichówna). 4) Bach: „Cruentus” wyjętek z Mszy h-moll i „Spoczywaj Boskie ciało”, wyjętek z oratorium „Johannes-Passion” na chór męszczy. 5) Svendsen: „Lamento” solo na woloncelę (wykona prof. Korystyński). 6) K. Witt: „Kantata pasyjna” na chór męski i solo barytonowe (wykona p. K. Urbanowicz) na tematach Pergolesego: „Stabat mater”. Chórem męszczyń dyrygować będzie dyrektor p. W. Barabasz, męskim p. B. Walewski, na organach grać będzie p. K. Garbusiński.

Stereoglob Towarzystwa Szkoły Ludowej. Z dniem 15 b. m. nabyła I. Kola T. S. L. w Krakowie na własność stereoglob przy ul. Szewskiej 1. 15. Stereoglob ten będzie prowadził wydział I. Kola T. S. L. we własnym zarządzie, co daje rękojmię, iż dobor programów tak pod względem treści, jakoteż pod względem merytorycznym będzie odpowiadał w zupełności najwybredniejszym nawet wymaganiom. Nowo to przedsiębiorstwo ma przede wszystkim na oku cele oświatowe, powinno też zyskać poparcie wśród najszerszych kręgów polskiej publiczności.

O czystości i porządku w mieście. Magistrat przypomniał przepisy regulaminu o porządku i czystości w mieście i na przedmieściach, które obowiązują w szczególności, jak następuje: a) każdy właściciel realności jest obowiązany zarządzić i dopilnować, aby w porze letniej t. j. od 1 kwietnia do końca września codziennie o godz. 5 rano należało zlewać, a następnie zamieścić chodniki i ścieki; b) śmieci należy składać na kupkę obok ścieku po stronie ulicy, skąd je furmanki miejskie uprzątną, w razie opóźnienia się z zamieszczeniem chodników, należy zamieścić śmieci uprzątnąć i złożyć je tymczasowo w podwórzu do dnia następnego; c) w czasie posuchy winni właściciele domów zarządzić zlewanie chodników po raz drugi o godzinie 1 po południu, a podczas upałów po raz trzeci o godzinie 5 po południu; d) zamiatanie chodników i ulic wieczorami jest wzbronione. Magistrat wzywa właścicieli domów, aby zmuszali swoich stróżów do ścisłego codziennego wykonywania wskazanych czynności, inaczej bowiem właściciele i stróżowie domów narażą się na grzywny, w kwotach od 2 do 200 K. Nad przestrzeganiem tych przepisów czuwać będą organa magistratu, straży pożarnej i m. zakładu czyszczenia miasta, oraz organa dyrekcji polityki. Magistrat zaznacza, iż zaprowadzenie wodoociągów nie awaria właścicieli domów od powyższych wspomnianych obowiązków co do skrapiania chodników, ścieków i t. p.

Instytut rysunkowy uzyskał jako zakład naukowy i oświatowy władzę sądowną w rysunkową w szkole wydziałowej na Szlaku (róg Łobzowskiej) i otwiera tam po feriach świątecznych dalsze ćwiczenia, codziennie od 3-30—5-30. Instytut został w ostatnim czasie przeorganizowany: kuratorem objął pp. Gros, Olszewski, i Rasaka; jako nauczyciel kursu połączony został równocześnie p. Zdzisław Górecki art.-malarz.

Cyrk pruski w Krakowie. Na Święta ma zjechać do naszego miasta cyrk pruski. Jak nas informują, jest to przedsiębiorstwo trzecie, które nie liczy też na dłuższy pobyt w Krakowie. Zabawi przez 4 dni, kalkulując, że ten czas wystarczy, aby za drogie bilety wstępów wyłęgnać pieniądze, ile się da, zanim się publiczność, idąca na lepi skrawej reklamy, jakiej ten cyrk nie szczędzi, spotrzeże, że została oszukana i za widok kilku tan cerek i kłownów zapłaciła drogie pieniądze. Ani „narodowość” cyrka, ani treść przedstawień nie będą należały do sympatycznych, a magistrat i dyrekcyja policyjna spełni obowiązek, odmawiając cyrkowi „gościń”, obliczonej na wyzysk mieszkańców naszego miasta.

Włamanie. Wczoraj po południu wtargnęli nie wykradł dotąd sprawy do mieszkania słuchacza uniwersytetu Bronisława Morawskiego i skradli szereg przedmiotów wartościowych w ogólnej wartości około 450 K. Strata, jaką poniósł p. Morawski, jest tem boleśniejszą, że złoczyńcy dokonali włamania w czasie, gdy był na pogrzebie swej matki.

Wycieczki narciarskie w Tatry. Sekeya narciarska A. Z. S. urządziła podczas ferij Wielkanocnych następujące wycieczki zbiorowe w Tatry: Dnia 26 b. m. do Czarnego Stawu pod Kościelcem (1-dniowa), prowadzi W. Pawlica. Dnia 26, 27 i 28 (3-dniowa) w Zachodnie Tatry, pod kier. W. Majewskiego. Na Krywań dn. 31 marca, 1 i 2 kwietnia, pod kier. dr. W. Pawlicy. Zbiorowe wyjazdy członków S. N. A. Z. S. do Zakopanego: we czwartek 20 b. m. o 12 w nocy, w piątek o 3-45 po południu, w sobotę o 3-45 po południu, w niedzielę o 12 w nocy, w poniedziałek o 12 w nocy.

Staraniem Sekeyi odbędą się w pierwszych dniach kwietnia 6-dniowa wycieczka w grupę Gross-Venediger (3600 m.) w Wysokich Taurach pod kierunkiem dra Walerego Goetla. W wycieczce mogą brać udział tylko wprawni narciarze, obeznani z techniką zimowej techniki wysokogórskiej. Zgłoszenia przyjmują się i informacji o wycieczkach udziela się w lokalu A. Z. S., uniwersytet, sala 2, parter, codziennie od godz. 7—8 wieczorem.

Jeden z ostatnich. W Zopatyńcu dnia 14 b. m. zmarł Jerzy Borth, emerytowany pocztmistrz, w 96 roku życia. Zmarły był wielce cenionym dla wielkiej prawości charakteru i był wprawdzie synem Ojczyzny, brat bowiem jako 14 letni młodzieniec czynny udawał w służbie wiodłowej w szeregach Dworkowego i odniósł ranę w bitwie pod Boremlem. Pamięć tego wojownika z roku 1831 uczciło obywatelstwo Zopatyńca, jako że duchowość o oburządów, odpowiadając zwołki przy licznych współzłascia włościan na miejsce wiecznego spoczynku.

Z Zakopanego donoszą nam: Po ciepłych, tożnających wiosną dniach, nastąpiła ponownie zima. Obfity śnieg, spadły w nocy z wtorku na środek, pokrył grubym całunem góry i lasy; w samym Zakopanem warstwa śniegu dobiegała do 30 cm. W górach bogactwo śniegu takie, jak jeszcze nigdy w tym sezonie. Temperatura wynosi około 4 stopnie. To też radują się serca narciarzy i saneczkarzy, zamierzających przepędzić święta wielkanocne w Zakopanem, a zjazdowi zapowiadają się niezwykle, co sądzić można po licznych zamówieniach mieszkań w hotelach i pensjonatach.

Atrakcją dla gości zakopiańskich, jakoteż dla mieszkańców, będą niezawodnie, szeroko rozgłoszone, międzynarodowe zawody zimowo-sportowe Tatrzańskiego Towarzystwa narciarzy z Krakowa. — Biegi narciarskie obserwować będzie można najlepiej z polany Kalatówek, oddalonych godzinę drogi z Zakopanego, na której, w obszernym, wygodnym schronisku Tatrzańskiego Towarzystwa narciarzy, znajduje się także dostateczny posełek. Meta dla saneczkarzy w Jaszczańcu.

Powszechne zainteresowanie budzi projektowany przez wspomniane Towarzystwo „Wieżor rozmaitości” w pierwsze święto w hotelu „Sport” St. Karpowicza, w którego program wejdą wesołe obfity

dukię pał St. Bobkowskiej i L. Jaworzyńskiej, oraz panów St. Haraschina, J. Kosiby i znanego kabarelisty krakowskiego Leona Wyrwiczka.

Przećw Paderewskiemu. Warszawski „Kurier Poranny” donosi: Prasa żydowska rozpoczęła agitację przeciw mającym się odbyć w Warszawie i Łodzi koncertom Paderewskiego.

Młanowania. „Wiener Zeitung” ogłasza: Minister sprawiedliwości zamianował sędziami auskultantów: Karola Durą w Liszskach, Czesława Iwanickiego w Grybowie i Franciszka Kowalewskiego w Nowym Targu.

Odpowiedzialny redaktor:
Konstanty Srokowski.
Wydawca:
Michał Konopiński.

Ruch przejezdnych.

Kraków, 19 marca.
NOWY HOTEL NARODOWY, własność dra Adama ego, ul. Połaska, 22. (Gruntownie odrestaurowany. Parkiet, światło elektryczne, restauracja, łazienki i stajnia w miejscu. Pokoje o 1 łóżku od 1.80 do 8.00 K., z dwoma od 3.00 do 7.00 K.) dr Józef Galuska z Myślenia, Tadeusz Krajewski z Czernichowa, Józef Jadaoch z Białej, Jan Bajda z Zalesia, Franciszek Szostak z Dąbrowy, Dawid Morgenstern z Czernichowa, Jan Leński z Nowego Sącza, dr Augustyn Wroblewski z Pragi, Jan Sopliński, Antoni Richter z Grodzka, Jan Kocot z Myślenia, Jakób Resenmann z Wiednia, Ch. Neustadt z Brzeska Nowego (Król. Pol.), Filipina Szwerczowska z Bohorodczan, Józef Roszek z Ujanowa, Aniela Siewińska z Nowego Targu Ignacy Knoblauch z Głowie.

HOTEL BELVEDERE, ulica Basztowa, 1. 27, w pobliżu dworca kolej. (Pokoje od 2 koron. Łazienki, restauracja i kawiarnia na miejscu): Maryja Prosowska z Nowego Sącza, dr Lippman Bloch z Tomaszowa, August Lichtenberg z Reichenbergu, Józefa Wroblewska z Białej, Emil Krause z Kruszwicy, Wiktor Mozołowski z Sanowa, Józef Aleksandrowicz z Jurkowa, Artur Czerwoczyński z Parliachendorfu, Władysław Tardowski z Jasła, prof. Piotr Słap z Zakopanego, Marian Majewski z Sosnowca, Tekla Tufan z Reszowa, dr Zygmunt Schudnakow, Wilhelm Herzig z Sanoka, Wilhelm Wolff, Robert Hoffman, Jerzy Gabel z Bielska, inż. Antoni Resenmann z Marcheg, Wilhelm Johansson z Zandebek, Franciszek Libraci z Chranowa, Bronisława Radborska z Warszawy, Mieczysław Kępiński z Borka Pałuckiego, Józef Goldberg z Wiednia, Andrzej Lupa z Jasła.

Kursa telegraficzna.

Wiedeń, 19 marca. Kursa giełdy wiedeńskiej: Losy: a) procentowe: Austracy. zakład kredytorowy obl. pr. z 1880 3-proc. 283.—, Austracyjski zakład kredytor. z obl. pr. z 1889 3-proc. 289.—, Uregul. Danaja z 1870 r. 100 str. 5-proc. 278.—, Weg. Banku hip. po 100 str. 4-proc. 239-50, Pożyczka serb. prem. po 100 str. 5-proc. 114-50, b) bezprocentowe: Budapeszteńskie (Basilei): 4 str. 277.—, Zakł. kred. dla h. i p. po 100 str. 484.—, Clary str. 40 m. k. 190.—, Pożyczka m. Lublany 20 str. 67.—, Czerwonego krzyża austracyjsk. tow. 10 str. 51-50, Czerwonego krzyża weg. tow. 5 str. 31.—, Losy fund. arcyksięcia Rudolfa 10 str. 83.—, Tureckie oblig. prem. kolei po 400 fr. 226.—, Tureckie oblig. prem. kolei po 227.—, Losy kom. m. Wiednia z 1874 r. 464.—.

Wiedeń, 19 marca. Zamknięcie wczorajszej giełdy po południowej notowano:

Akcyje: Austr. Zakł. kred. 639-50, Weg. Zakł. kredy. 625-50, Anglobank 638-50, Unionbank 600-75, Länderbank 618-25, Bankverein 517.—, Bodencredit 1169.—, Galicyjsk. Banku hipotecznego 638.—, Akcyje praskiego Banku kredy. 678.—, Kolei państwowych 703-50, kolei państw. 118.—, Kolei państw. 483.—, Kolei czesko-węgierskiej 118.—, Alpiny 1083-50, Rima Murany 722-50, Praskiego Tow. żelaznego 3461.—, Fabryki broni 94.—, Akcyje tureckie tyt. —, Gal. Karp. Tow. naft. 878.—, Obl. weg. indemniz. —, Renta majowa 89-10, Austr. renta koron. 83-50, Węgier. renta koron. 8-20, 56-letnie Listy Tow. kred. ziemsk. 83-05, 40/100 Listy Banku hip. 83.—, 40/100 Listy Banku hip. 80-75, 50/100 Listy Banku hip. —, 40/100 Listy Banku kraj. 83-65, 40/100 Listy Banku kraj. 82-10, 40/100 Gal. Obl. propin. 86-25, 40/100 Gal. pożyczka kraj. z 1893 83-90, 40/100 pożyczka m. Lwowa 84.—, 40/100 pożyczka m. Krakowa —, Losy tureckie 227-50, Marki 118-35, Rubla 254.—, Rosyjsk. pożyczka —, Skoda 88-8.—, Powsz. B. depoz. —, Uspokojenie silne.

Zakład artystyczno-kamieniarski i budowlany
Józefa Kuleszy
naprzeciw cmentarza w Krakowie, posiada wielki wybór gotowych pomników z piaskowca, granitu i marmuru. Podjął się wykonania grobowców w miejscu i na prowincji. Telefon 759. 24 63 0

OBRAZY
Azwentowicza, Bomański, Czajkowski, Debiński, Fałata, Filipkiewicz, Grotta, Januszewskiego, Kamockiego, Karpickiego, Malczewskiego, Matejskiego, Mohora, Podgórskiego, Sichel, Stanisławskiego, Uziembli, Weiss, Wydziałowski, Zaleski, Zarnowski i t. d. — sprzedaje za gotówkę i na spłaty
SALON SZTUKI
B. GABRYELSKA
Kraków — Rynek 35.
Wystawa otwarta od 9 rano do 7 wieczór
Wstęp wolny. 108 24 0

Poszukuję
od lipca lub października 12—16 pokoi na pensjonat. Mogą być dwa mieszkania na I i II piętrze, ale wymagana łazienka, elektryczność i system korytarzowy. Zgłoszenia pod R. W. poste restante Kraków-Podwale, za okazaniem kwitu inseratowego. 2327 4 6

Wojciech Olszowski
Kraków
Mały Rynek, róg ul. Szpitalnej.
Jednorazowa próba przekona każdego o jakości
1/2 klg. kawy Nr 1 ..... K 2-
1/2 " " " 2 ..... K 2-08
1/2 " " " 3 ..... K 2-92
1/2 " " " 4 ..... K 2-48
1/2 " " " 5 ..... K 2-80
poleca z własnej pierwszej krajowej, „Hygienicznej” palarni kawy
Wojciech Olszowski
Kraków
Mały Rynek, róg ul. Szpitalnej.

Zgubiono
w niedzielę 16 b. m. o godz. 6 1/2 wieczorem, w drodze między kinoteatrem Uciecha a ulicą Gołębią 1. 3, krótki **sobolowy kołnierzyk damski** (boa), złożony z trzech soboli. Znalazca żechce oddać zgnbę za stosownym wynagrodzeniem przy ulicy Gołębiej 1. 3, i p. 2357 1 2

Konc. Biuro Pośrednictwa „PROVIDENTIA”
Kraków, pl. Dominikański 1. 2
Telefon 2367

przeprowadza wszelkie zlecenia w kupnie i sprzedaży kamienia, will, parcel budowl., majątków ziemskich i t. d., oraz w uzyskaniu i lokacji pożyczek hipotecznych, amortyzacyjnych, krótkoterminowych, kredytów budowlanych, wekslowo-hipotecznych i t. p. 1833 10 12

Lovrana Pension Central.
Jedyny pensjonat polski.
Ceny przystępne.
Dojazd statkiem z Rjeki (Fiume) lub tramwajem elektrycznym z Abacji-Matuglie.
128 6 0

Do wydzierżawienia
BUDYNKI WYSTAWY ARCHITEKTURY
obok parku Dra Jordana z prawem używania całego gruntu do końca roku 1913 włącznie 1914. Ostatni termin zgłoszenia do 1 kwietnia b. r. Blizsza wiadomość w biurze budowniczych L. Wojtyczko i K. Wyczyński, ul. Bracka 2, między 12—1 godziną.
2464 5 12

Drukarnia Literacka
w Krakowie, ul. Jagiellońska 1. 10.
wykonuje Druk zwyczajne, Druk ozdobne i kolorowe, Książki: naukowe szkolne ze wszystkich dziedzin wiedzy, do nabożeństwa, Poezję, Broszury, Odezwy, Wydawnictwa ludowe, Kalendarze, Roczniki, Czasopisma, Tygodniki, Kosztorysy, Sprawozdania, Rachunki, Memoranda, Książki kupielnicze: zwykłe i do kopiowania, Nagłówki listowe, Koperty, Cenniki, Katalogi, Rejestr, Prospekty, Kwiteryusze, Tabele, Układy cyfrowe, Zaproszenia ślubne, Menu, Programy, Bilety wizytowe, Karty i Listy żałobne, Adresy, Powinnowania, Karty korespondencyjne, Karty noworoczne, Udziela akcyjne, Afisze, wszelkie druki dla Sądów, Urzędów gminnych, parafialnych, Szkół i t. p.
po cenach nader przystępnych, szybko i gustownie, najładniejszymi modernistycznymi krojami pism, drukiem czarnym lub też kolorowym.
Rządca L. K. Górecki.
Telefon Nr. 401.

Wydawnictwa „Nowej Reformy”
11 27 0
Józef Głada. Oporni, powieść w 2 tom. na tle przesładowania unitów 4-
B. Bolosławski. Para Czerwona, powieść w 2 tom. 2-40
— Nad Sprea, powieść 1-20
— Nad modym Dunajem, powieść 1-20
J. U. Niemcewicz. Żywoty znaczących w XVIII wieku ludzi 1-40
Do nabycia w Administracji „N. Reformy”, oraz we wszystkich księgarniach
Skład główny w księgarni G. Gebethnera i Ski w Krakowie.
Rutynowany drogiuista
poszukuje posady od 1 kwietnia. Pierwszorzędna siła, z najlepszymi świadectwami. Zgłoszenia: Jan Sigiel, Podgórze, Józefińska 1. 6. 127 4 0
Lampki elektryczne kieszonkowe
słynne z niezrównanej doskonałości, 10 godz. światła, poleca H. Niemetz, optyk, Kraków, Karmelińska 15. 848 10 10

Na święta!
Wszystkie artykuły wchodzące w zakres handlu korzennego i delikatnych, w najlepszych gatunkach, oraz drob tuczony poleca 59 4 0
Kazimierz Bartoszewski
Kraków, Floryńska 49

O. CZACZKA FRYZYERKA
czesze Panie w abonamencie i jednorazowo
Rynek główny 1. 6 (Szara kamienica)
Przyjmuje roboty włosowe. Udziela lekcji czesania. Wykonuje Manicure. 128 5 6

„Santo”
aparaty elektr. do odkurzania powietrzem mebli, bibliotek i t. p., wypożycza C. Pawliki, Karmelińska 20, parter. 2122 7 10

Pensjonat Ukraina
Kraków, Karmelińska 36
poleca pokoje na czas dłuższy i krótszy. Obiady w miejscu i na miasto. 102 8 8

KOMPOZYCYE „STELA”
do sporządzenia w zwykły sposób znakomych likierów i wódek, fl. po 25 hal.
ŚMIGUSY
Farby na pisanki
Wody kolorowe — Perfumy najtaniej poleca 119 4 5
Sporn i Sp.
Floryńska 14.

Rządca drukarni L. K. Górecki.